

Sporthal Sportweg 9 Haarlem

**ten behoeve van
Gemeente Haarlem**

bbn adviseurs • 5 november 2019

Status	Concept
Bestandsnaam	20191105.CONCEPT PvE SporthalSchoter-tbvRaad
Opgesteld door	mevrouw ir. I.M. Dieleman
E-mail	i.dieleman@bbn.nl
Doorkiesnummer	088 - 226 24 85
Internet	www.bbn.nl

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	Doel programma van eisen	4
1.2.	Missie en Doelstellingen	4
1.3.	Aanleiding	4
1.4.	Doelgroepen	5
1.5.	Relatie met andere ontwikkelingen	5
1.6.	Leeswijzer	6
2.	Uitgangspunten voor het project	7
2.1.	Architectuur en uitstraling	7
2.2.	Duurzaamheid	7
2.3.	(Multi)Functionaliteit	10
2.4.	Toegankelijkheid	11
2.5.	Demarcatie	11
3.	Algemene ruimtelijke eisen	12
3.1.	Locatie	12
3.2.	Stedenbouwkundige eisen	12
3.3.	Ruimtebehoefte	13
3.4.	Gebouwconcept en relatieschema	13
4.	Functionele eisen	16
4.1.	Algemene functionele eisen	16
4.2.	Functionele eisen ruimten	17
4.3.	Wedstrijdruimte	17
4.4.	Sporthal A.3	19
4.5.	Entree / centrale hal	20
4.6.	Horeca/kantine	20
4.7.	Algemene ruimten	21
4.8.	Fietsenstalling	25
5.	Eisen vanuit beheer en exploitatie	26
5.1.	Beheer- en exploitatiemodel	26
5.2.	Veiligheid	26
5.3.	Flexibiliteit	27
5.4.	Beheermaatregelen	27
5.5.	Inrichting, vast en los	28

1. Inleiding

1.1. Doel programma van eisen

Voor u ligt het Programma van Eisen (PvE). De doelstelling van het PvE is om functionele, ruimtelijke en technische uitgangspunten voor het project, die de opdrachtgever en de betrokken gebruikers voor ogen hebben, te beschrijven. Het PvE is het kader waarbinnen marktpartijen worden uitgenodigd om een aanbidding te doen. Daarna is het PvE contractdocument en toetsingskader voor een opdrachtnemer om op basis van een Design & Build-contract de nieuwe sporthal te ontwikkelen.

1.2. Missie en Doelstellingen

"In 2028 is sprake van voldoende en goed onderhouden binnensportaccommodaties, waardoor er geen (structurele) knelpunten in de verhuur van de (gemeentelijke) sporthallen meer zijn. Ambitie is, dat waar mogelijk nieuwe sportaccommodaties multifunctioneel zijn, waardoor de bezettingsgraad zo hoog mogelijk is en accommodaties zowel voor bewegingsonderwijs als voor de beoefening van de meeste binnensporten geschikt zijn. Hiervoor zijn grotere sportvloeren nodig, ruimere bergingen voor sportmaterialen en een modernere inrichting van sportruimtes. Alle scholen kunnen voor de lessen bewegingsonderwijs gebruik maken van goed onderhouden accommodaties, die minimaal voldoen aan de minimale afmetingen opgenomen in de Verordening voorziening huisvesting onderwijs Haarlem 2015 ($\geq 252 \text{ m}^2$) en bij voorkeur aan de richtlijnen van de KVLO ($\geq 308 \text{ m}^2$).

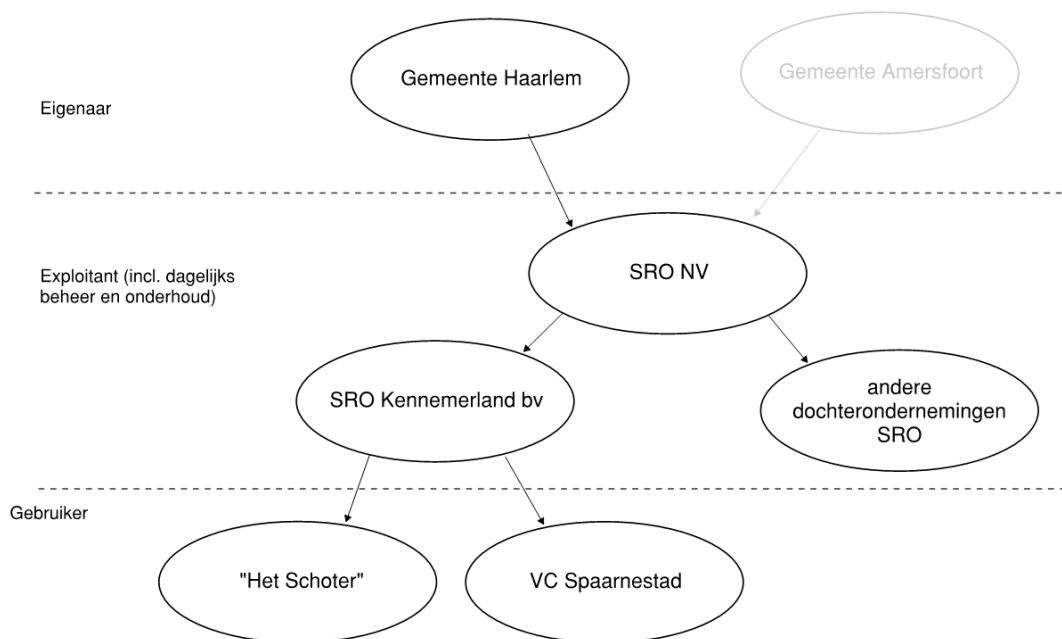
Waar mogelijk vervullen sportaccommodaties een bredere wijkfunctie. Hiervoor zijn moderne en multifunctionele sportcomplexen benodigd. De andere functies kunnen de (georganiseerde) sport versterken, alsmede het exploitatietekort op de gebouwen drukken. Ambitie is om de verschillende (kern)sporten in de gemeente Haarlem dusdanig te faciliteren op accommodatiegebied, zodat zij op het hoogste niveau kunnen presteren en de Regionale Trainingscentra voor Haarlem behouden blijven."

2018/15838 Integraal uitvoeringsplan sportaccommodaties 2018 – 2028 'Sport aan zet'

1.3. Aanleiding

De eigenaar van de Beijneshal in Haarlem heeft de huur per 1 juli 2021 opgezegd. Vanwege het opzeggen van de huur van de Beijneshal is op korte termijn een nieuwe sporthal nodig. Daarnaast is de huidige gymzaal van "Het Schoter" verouderd en heeft "Het Schoter" door groei van het aantal leerlingen meer gymzalen nodig.

De nieuwe sporthal moet gerealiseerd worden op het terrein achter middelbare school Het Schoter. Het gebouw komt in eigendom van de Gemeente Haarlem. Planmatig onderhoud wordt uitgevoerd door de gemeente. Dagelijks beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door SRO. SRO is een organisatie die beheer, onderhoud en exploitatie van gemeentelijk vastgoed voor haar rekening neemt. Gemeente Haarlem is samen met gemeente Amersfoort eigenaar van SRO.

De hoofdgebruikers van de nieuwe sporthal zijn volleybalvereniging VC Spaarnestad en middelbare school "Het Schoter". Zowel VC Spaarnestad als "Het Schoter" verwachten groei van het aantal gebruikers. Het gebouw wordt verhuurd aan "Het Schoter", VC Spaarnestad en incidenteel aan andere sportverenigingen.

1.4. Doelgroepen

De sporthal krijgt in hoofdlijnen de volgende doelgroepen:

- Volleybalvereniging VC Spaarnestad:
 - Ca. 800 leden, ambitie groei naar ca. 1000 leden (website www.vcspaanstad.nl)
 - Locatie moet geschikt zijn voor Topsport volleybal.
 - Locatie moet geschikt zijn voor Zitvolleybal.
- "Het Schoter":
 - Bewegingsonderwijs voortgezet onderwijs.
- Bezoekers (ouders en supporters)
- Incidenteel zal er ook badminton en zaalvoetbal worden gespeeld. Voorzieningen voor deze sporten zijn geïntegreerd in dit PvE.

1.5. Relatie met andere ontwikkelingen

Voor de realisatie van de sporthal is een bestemmingsplanprocedure gestart voor de kavel waar de sporthal gerealiseerd moet worden. Hoewel de locatie van de sporthal deel uit maakt van de ontwikkelzone Orionweg-Planetenlaan en er een relatie is met de uitbreiding van "Het Schoter" is ervoor gekozen om de bestemmingsplanprocedure van de sporthal apart van deze ontwikkelingen te starten. Deze keuze is gemaakt omdat de ontwikkelvisie van de Orionzone nog niet is vastgesteld en omdat bij een vertraging in de bestemmingsplanprocedure van de locatie van de sporthal dit geen directe invloed heeft op het proces voor de uitbreiding van "Het Schoter" en andersom. De uitgangspunten voor de ontwikkelzone Orionweg-Planetenlaan zijn wel opgenomen in dit PvE.

1.6. Leeswijzer

In het Programma van Eisen worden eerst de kenmerken, achtergronden, doelstellingen en kaders van het project beschreven (hoofdstuk 2).

Daarna volgt een overzicht van ruimtelijk eisen en wensen voor de toekomstige huisvesting (hoofdstuk 3).

In hoofdstuk 4 geven we inzicht in de functionele eisen en in hoofdstuk 5 worden de overige relevante aspecten met betrekking tot beheer, techniek en exploitatie benoemd.

De specifieke technische eisen worden in een separaat document aan de marktpartij verstrekt.

Alles wat in dit PvE wordt beschreven moet worden gelezen als eis. Wanneer zaken als wens zijn bedoeld of als overweging, wordt dit expliciet aangegeven, bijvoorbeeld met de formulering 'bij voorkeur' of 'de wens'. Alles wat in dit PvE wordt beschreven, is een verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer, tenzij in de tekst bij een specifiek onderdeel expliciet staat aangegeven dat het de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever of van een derde betreft.

Dit PvE is voorzien van een aantal bijlagen. Bij tegenstrijdigheid in de eisen:

- Binnen het PvE;
- Tussen het PvE en de bijlagen;
- Tussen het PvE en externe documenten;

geldt te allen tijde de zwaarste eis.

2. Uitgangspunten voor het project

Dit hoofdstuk beschrijft de hoofdkenmerken van het project en geeft de hoofdlijnen weer waar het bij de huisvesting en de te huisvesten organisatie om gaat.

2.1. Architectuur en uitstraling

De architectuur is van goede kwaliteit en sluit aan bij haar omgeving. De architectuur van de sporthal wordt gekenmerkt door de Nieuwe Haagse School: baksteen, heldere vlakverdeling met horizontale neiging, gesamtontwerp van hal en voorbouw (dus niet een mooie voorkant met een trespahal erachter gezien vanuit de as vanaf het nieuwe Stadionplein), overstekken, opbouw in samengestelde volumes, monumentaal maar sober karakter. In het ontwerp wordt rekening gehouden het uitzicht van bewoners van Parksight op het dak van de sporthal en het vermijden van geluidsproducerende elementen op het dak van de sporthal. Dit betekent dat zowel in het installatieontwerp als in het architectonisch ontwerp de 5e gevel wordt meegenomen. De architect ontwerpt het interieur met een bescheiden en doelmatig materiaalgebruik, denkt hierbij na over beheer en exploitatie en houdt in het ontwerp rekening met de gebruikers.

2.2. Duurzaamheid

2.2.1. Algemene uitgangspunten en minimumeisen

Duurzaamheid is een belangrijk thema. Een duurzaam gebouw neerzetten resulteert in een gezonde werk- en leefomgeving en geeft lagere lasten. Duurzaamheid is breder dan energie en gaat bijvoorbeeld ook over circulaire economie en klimaatadaptatie.

Het begrip duurzaamheid heeft betrekking op diverse aspecten, zoals:

- Beperking van de vraag tot de werkelijke behoefte;
- Beperking van het energiegebruik;
- Gebruik van hernieuwbare en duurzame materialen en energiebronnen;
- Verstandig en efficiënt gebruik van eindige bronnen;
- Efficiënt materiaalgebruik;
- De kwaliteit van het binnenklimaat;
- Comfort;
- De leefbaarheid van de omgeving;
- Het ecologisch evenwicht.

De gemeente Haarlem streeft naar een leefbare, veilige en gezonde leefomgeving. Besparing en benutten van duurzame energie door gemeente, inwoners en bedrijven hebben een hoge prioriteit. Doel van de gemeente is om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Verbeteren van luchtkwaliteit en verminderen van geluidsoverlast zijn aandachtspunten.

Voor dit project gelden de volgende minimumeisen:

- BENG;
- Gasloos.

De Energieprestatie van het gehele gebouw voldoet minimaal gelijktijdig aan de drie BENG-indicatoren, waarbij voor dit project de volgende uitgangspunten zijn gedefinieerd:

- Energiebehoefte 50 kWh/m²/jr.
- Primair fossiel energiegebruik 60 kWh/m²/jr.
- Aandeel hernieuwbare energie 50 %

In het gebouwwontwerp zal, ongeacht welke ontwerpkeuzes, zowel bouwkundig als installatietechnisch op voorhand rekening gehouden moeten worden met mogelijkheid tot optimale zonbenutting van PV-panelen. De draagkracht van de dakconstructie en de installatietechnische voorzieningen moeten hierop voorbereid zijn.

Naast de minimumeisen wordt de marktpartij uitgedaagd in het nemen van maatregelen die bijdragen aan het natuurinclusief- en klimaatadaptief- bouwen en het gebruik van herbruikbare en hernieuwbare materialen in het kader van circulair bouwen.

Project specifieke uitgangspunten

Voor de sporthal betekent dit dat de volgende uitgangspunten met betrekking tot duurzaamheid van toepassing zijn:

- Focus op energie volgens Trias energetica.
- Bijdrage aan circulaire economie door middel van materiaalkeuzes en detaillering.
- Registratie van materialen in het Madaster.
- Natuurinclusief bouwen waarbij de maatregelen om biodiversiteit te bevorderen zijn afgestemd op de in het gebied aanwezige flora en fauna.
- Het ontwerp van het gebouw is op zo'n manier vormgegeven dat het gebouw geen negatieve bijdrage levert aan de consequenties van het steeds extremer wordende klimaat zoals hittestress, droogte en wateroverlast.
- Een gebouw moet een bui van 30 mm/m² per etmaal kunnen bergen zonder dat gebouwen of kelders onderlopen; zo veel mogelijk groen/zo weinig mogelijk verhard oppervlakte.
- GPR-gebouw certificaat met een score van minimaal 6,5 waarbij op alle onderdelen minimaal een 6,0 wordt behaald.
- Maatregelen met betrekking tot klimaatbestendigheid en natuurinclusief bouwen worden binnen de kavel toegepast.

Voor het gebouw dient zoveel mogelijk te worden gekozen voor oplossingen die, zonder een verhoging van de investeringskosten voor het betreffende gebouwonderdeel, een beperking van het energieverbruik tot gevolg hebben. Alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 10 jaar of minder zullen in het ontwerp worden doorgevoerd.

Bij een keuze tussen verschillende maatregelen zoveel mogelijk kiezen voor maatregelen waarvan het resultaat niet of slechts beperkt afhankelijk is van de medewerking van gebouwgebruikers.

Algemeen belangrijke kwalitatieve uitgangspunten voor duurzaamheid zijn:

- Een toekomstbestendig gebouw, zowel qua functionaliteit als architectuur.
- Een integraal energie- en materiaal efficiënt gebouw en installatie.
- Een 'gezond' gebouw zoals beschreven in paragraaf 4.2.
- Het gebouw moet zodanig worden ontworpen en gerealiseerd dat er optimaal gebruikt gemaakt worden van de natuurlijke omgeving waarin het staat voor de exploitatie van het gebouw. Denk hierbij aan buitenlicht, regenwater, toegankelijkheid, etc.

- Het gebouw dient in ieder geval Bijna Energie Neutraal (BENG) te zijn.
- Het gebouw moet tijdens haar totale levenscyclus een minimale belasting zijn op haar omgeving, zowel tijdens de realisatie, exploitatie en gebouw einde.
- De gebruiker dient door zijn omgeving constant uitgedaagd te worden om zuinig om te gaan met energie, grondstoffen, materialen, etc.
- Toegepaste installatieconcepten en componenten moeten toekomstbestendig zijn en voldoen aan de laatste beschikbare techniek (bijvoorbeeld niet ouder dan 2 jaar) voor de realisatie. De toegepaste componenten en fabricaten moeten zodanig worden gekozen dat nalevering beschikbaar is tijdens de levensduur van het gebouw/technische levensduur van de technische installaties.
- Gebruik van hout zonder duurzaamheidskeurmerk is niet toegestaan.

De optimale duurzame kwaliteit voor het gebouw is gewaarborgd door een ontwerpgerichte benaderingswijze in samenhang met kwantitatief toetsbare criteria. Onder de ontwerpgerichte benadering wordt verstaan dat alle ontwerpbeslissingen weloverwogen worden genomen met als basisuitgangspunt de voorgenoemde duurzaamheidsaspecten.

2.2.2. Gezondheid

Oprachtgever wenst een gezond gebouw. Voor een sporthal betekent dit extra aandacht voor akoestiek, luchtverversing, verlichting, daglichttoetreding en beperken van materialen die vluchtige organische stoffen bevatten.

Een goede akoestiek in de wedstrijdruimte, de afzonderlijke zaaldelen van de wedstrijdruimte en de A.3-hal is van groot belang vanwege de duurzame inzetbaarheid van docenten Lichamelijke Opvoeding. Er zijn indicaties dat het ziekteverzuim onder docenten die lesgeven in zalen met slechte akoestiek hoger is dan bij andere zalen en dat de hoge geluidsbelasting kan leiden tot arbeidsongeschiktheid. Voor het bereiken van een goede akoestiek in de afzonderlijke zaaldelen spelen de akoestische eigenschappen van de neerlaatbare scheidingswanden en het geluidsabsorberend vermogen van gebruikte materialen een grote rol. Om de gewenste akoestische kwaliteit te behalen, moet minimaal worden voldaan aan de eisen uit het PvE.

Aangezien de sporthal de werkplek is van docenten lichamelijke opvoeding, moet deze ruimte minimaal voldoen aan de Arbonormen. Daglichttoetreding is hierbij een belangrijk onderdeel. Daglicht regelt namelijk de biologische klok. Bij een continu te laag lichtniveau wordt de biologische klok ontregeld wat negatieve effecten heeft op het welbevinden en welzijn van mensen. Het minimale daglichtoppervlak in de wedstrijdruimte en afzonderlijke zaaldelen en in de A.3-hal bedraagt minimaal 5% van het vloeroppervlak. Bij voorkeur is het daglichtoppervlak groter. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de zonstraling zodat in het ontwerp hinderlijk daglicht en direct zonlicht in de sportruimten voorkomen wordt.

2.2.3. Bouwen (verbouwen)

Het gebouw is zodanig gedefinieerd dat het gedurende de gebruikperiode een minimaal beslag legt op bouwstoffen.

De milieubelasting van bouwmaterialen kan worden beperkt door compact te bouwen (beperk het aantal wanden, hoeken en materiaal intensieve afwerkingen) en het materiaalverlies dat tijdens de bouw en als gevolg van onderhoud nodig is te beperken. De detaillering is zodanig dat vervanging van gebouwonderdelen mogelijk is en de te verwijderen materialen herbruikbaar zijn. Bij de keuze van materialen wordt rekening gehouden met de milieubelasting van de materialen. Er wordt, wanneer dit niet leidt tot een verhoging van de investering, gekozen voor materialen met een lage milieubelasting zoals vernieuwbare en duurzame primaire grondstoffen, kringloopmaterialen, materialen die afkomstig zijn van hergebruikte grondstoffen of

halffabricaten die ook in de toekomst weer maximaal herbruikbaar zijn en industriële reststoffen als bouwstoffen. Daarvan wordt verwacht dat zij minimale schade aan het milieu of de gezondheid kunnen veroorzaken.

2.2.4. Onderhoud

De gekozen materialen zijn onderhoudsarm. Dit betekent dat gedurende de levensduur van het gebouw het aantal onderhoudsmomenten om het gebouw in goede staat te houden, beperkt is. Onderhoud is eenvoudig uit te voeren en heeft een lage milieubelasting doordat bouwkundige en installatietechnische elementen eenvoudig te repareren of te vervangen zijn. Bij het uitvoeren van onderhoud komen geen schadelijke stoffen vrij.

2.3. (Multi)Functionaliteit

De te realiseren sporthal omvat een wedstrijdruimte categorie C.3 NOC*NSF, een vierde zaaldeel categorie A.3 NOC*NSF en bijbehorende functies. Het totale oppervlak van de sporthal is ca. 3.000 m² bruto vloeroppervlak (BVO). Onder de sporthal wordt een halfverdiepte fietsenstalling voor 1140 fietsen en 60 brommers gerealiseerd waarbij enkellaags fietsparkeren het uitgangspunt is.

De hoofdfunctie van de sporthal is het faciliteren van sportmogelijkheden voor Topsport volleybal, breedtesport en bewegingsonderwijs. Daarnaast wordt de sporthal door "Het Schoter" gebruikt als examenruimte. Voor Topsport volleybal en de breedtesport moet de sporthal voldoen aan de sporttechnische eisen die gesteld worden conform NOC*NSF voor de verschillende verenigingssporten zoals benoemd bij de doelgroepen. Voor bewegingsonderwijs moet de sporthal voldoen aan de eisen gesteld door de KVLO en de Arbo.

In de sporthal is ruimte voor een horecaruimte/kantine met bar. De horeca/kantine is alleen toegankelijk bij gebruik door VC Spaarnestad. De horecaruimte/kantine kan deels afgescheiden worden van de bar waardoor een deel van de kantine te gebruiken is voor vergaderingen en dergelijke zonder gehinderd te worden door gebruik van de kantine.

2.3.1. Gebruikstijden en bezetting

De openingstijden zijn dagelijks van 08:00 tot 23:00 uur. De sporthal wordt op werkdagen tussen 08:00 en 17:00 gebruikt voor bewegingsonderwijs. Sportverenigingen gebruiken de sporthal 's avonds en in het weekend. Evenementen vinden plaats in het weekend.

In tabel 1 staat weergegeven wat per dag de maximale bezetting is bij het beoogde gebruik.

Type ruimte	Aantal personen ten tijde van gebruik bewegings- onderwijs	Aantal personen ten tijde van gebruik sportvereniging	Aantal personen ten tijde van evenement	Maximaal aantal personen ten behoeve van de vluchtwegen
Wedstrijdruimte	99	120	120	120
Tribune	0	0	450	450
Horeca/kantine	0	50	150	150
Vierde zaaldeel	33	12	20	33
Fietsenstalling				1100

Tabel 1. Aantallen personen bij gebruik ruimten

Voor het berekenen van de vluchtwegen wordt rekening gehouden met een gelijktijdigheid in het gebruik van bovengenoemde ruimten. Dit komt neer op een maximale bezetting van 750 personen voor de sporthal en 1100 personen voor de fietsenstalling

2.4. Toegankelijkheid

De gemeente Haarlem werkt aan een toegankelijke stad. Een stad waar alle Haarlemmers mee kunnen doen. Dat is voor mensen met een beperking namelijk niet altijd vanzelfsprekend. Daarom werkt de gemeente aan de fysieke toegankelijkheid, zoals het weghalen van drempels voor mensen in een rolstoel. En ook aan de sociale toegankelijkheid: zorgen voor meer bewustwording zodat mensen met een beperking volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

De nieuwe sporthal dient integraal toegankelijk te zijn. Dit betekent dat mensen alle ruimten in het gebouw zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk kunnen bereiken en betreden en alle functies zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk kunnen gebruiken. Aandachtspunten zijn hierbij de hoogte en positie waarop bedieningselementen zoals automatische deuropeners zijn geplaatst en de hoogte van bijvoorbeeld een toonbank of een bar.

2.5. Demarcatie

De grond wordt bouwrijp geleverd aan de Opdrachtnemer. Dit betekent dat het terrein vrij is van bebouwing (inclusief fundering), verharding en beplanting. De bouwkundige- en aansluitvoorzieningen voor onder andere de vaste en losse sportinventaris, het keukenmeubilair en de keukenapparatuur vallen onder de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer. De levering van deze onderdelen behoort niet tot de opdracht.

In de demarcatielijst in **bijlage XXX** is aangegeven wat onder verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer valt en wat onder verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer valt.

3. Algemene ruimtelijke eisen

3.1. Locatie

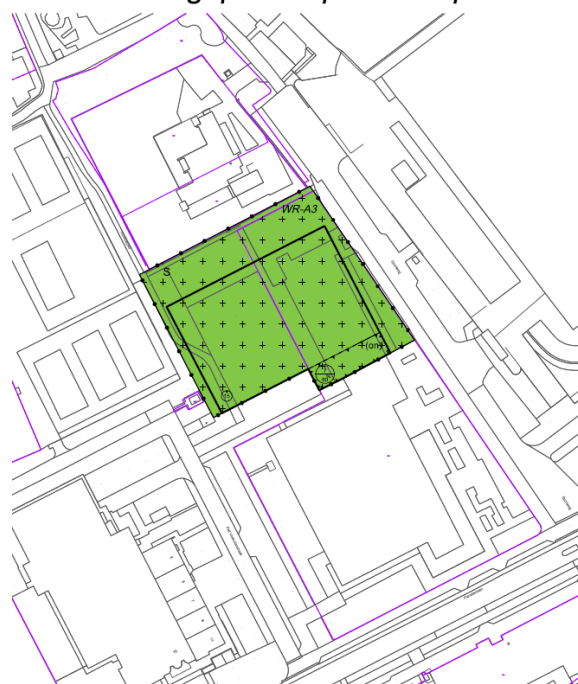
De locatie voor de nieuwe sporthal bevindt zich aan de Sportweg 9, op het terrein tussen middelbare school "Het Schoter" en woongebouw "Parksight".

De locatie bevindt zich in een parkachtige omgeving met diverse sport- en recreatiegebouwen. Zie **bijlage XXX** voor de stedenbouwkundige inpassing en de eisen die daaraan gesteld worden vanuit de gemeente.

3.2. Stedenbouwkundige eisen

De locatie valt binnen het gebied wat in de Nota Ruimtelijk Kwaliteit aangeduid is als stedelijk groen. Voor de locatie is de strategie "consolidatie regie" vanuit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit het uitgangspunt. Daarnaast gelden de stedenbouwkundige uitgangspunten uit de Ontwikkelvisie voor de Orionzone.

Bestemmingsplan: Sporthal Sportlaan

De uitgangspunten zijn voor de ontwikkeling en realisatie van de sporthal vertaald in de volgende stedenbouwkundige eisen:

- Toegepaste architectuurstijl is "Nieuwe Haagsche School".
- De sporthal staat langs de Sportweg en in de (zicht-)as van de toegang tot het Schoterbos vanaf het nieuwe plein.
- De sporthal krijgt een duidelijke voorkant naar de Sportweg met een aantrekkelijke en voldoende transparante plint.
- Geen blinde gevels langs de Sportweg.
- Publieksfuncties worden in het deel langs de Sportweg geplaatst.
- De hoofdentree is gelegen aan de Sportweg en wordt duidelijk gemarkeerd.
- Bij voorkeur wordt de zijde van de hal langs de Sportweg drie lagen hoog, maar minimaal twee (hoge) lagen.
- Voorzieningen als elektriciteits-, schakelkasten of opnemers in bebouwing of tegen bebouwing c.q. erfafscheiding plaatsen, of ondergronds.
- Alzijdigheid van het ontwerp, er mogen geen achterkanten ontstaan.
- Aandacht voor de 5e gevel in verband met zicht hierop vanuit het naastgelegen "Parksight".
- De plint dient een invulling te krijgen welke de levendigheid en sociale veiligheid aan de Sportweg ondersteunt. Hierbij wordt gedacht aan functies als bijvoorbeeld een sportkantine, verkeersruimte, entree en andere levendige niet privacygevoelige verblijfsfuncties.

Met omwonenden en vertegenwoordigers van naastgelegen sportverenigingen is tijdens een bewonersavond besproken wat de wensen vanuit deze betrokkenen zijn. Uit deze avond is de wens uitgesproken om de Sportweg zo veel mogelijk te ontlasten en verkeersbewegingen zo veel mogelijk te verplaatsen naar de P. Voskuilstraat, bijvoorbeeld door de hoofdentree van de sporthal aan deze straat te plaatsen. Deze wens staat op gespannen voet met de stedenbouwkundige eisen welke afgeleid zijn uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit en de Ontwikkelvisie Orionzone. Het verslag van de bewonersavond is te vinden als **bijlage XXX** van dit PvE.

VC Spaarnestad heeft aangegeven dat zij in de horeca/kantine een "bruin café" sfeer wil creëren en niet in een vissenkomp wil zitten. Een transparante kantine past niet bij het door VC Spaarnestad gewenste beeld. Er bestaat spanning tussen de stedenbouwkundige eis voor een transparante plint met publieksfuncties en de wens van VC Spaarnestad om een meer gesloten kantine te hebben.

De marktpartij wordt uitgedaagd om voor bovenstaande spanningen een passende ontwerpoplossing voor te stellen waarbij zowel de ARK (Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit) als omwonenden als VC Spaarnestad en "Het Schoter" zich in kunnen vinden.

3.3. Ruimtebehoefte

3.3.1. Ruimtestaat

Voor de ruimtebehoefte wordt uitgegaan van de NOC*NSF-normen als het gaat over sportruimten en direct gerelateerde ruimten. De ruimtelijke en functionele eisen van de overige ruimten zijn samen met de gebruikers vastgesteld en in dit PvE verwoord.

Voor een gedetailleerd inzicht in de ruimtebehoefte verwijzen wij u naar de ruimtestaat in **bijlage XXX**.

3.3.2. Taakstelling optimalisatie ruimtebehoefte

De totale ruimtebehoefte voor de sporthal sluit nu op ca. 3.142 m² BVO. Het beschikbaar gestelde budget is gebaseerd op een taakstelling van 3.000 m² BVO voor de sporthal. De ontwerp opgave is dan ook een optimalisatieslag van 142 m² BVO te realiseren. Deze optimalisatie kan mogelijk gerealiseerd worden door een efficiënt gebouwontwerp, waardoor de bruto-netto verhouding gunstiger uitvalt en/of door het samenvoegen van functies, waardoor efficiënter ruimtegebruik ontstaat. Welke functies (en dus ruimtes) samengevoegd kunnen worden is zeer afhankelijk van het gebouwontwerp, de gebruiksmomenten van functies, de logistiek en het relatieschema. Deze optimalisatie wordt tijdens de fase Voorlopig Ontwerp in samenspraak met Opdrachtgever en gebruikers gerealiseerd.

3.4. Gebouwconcept en relatieschema

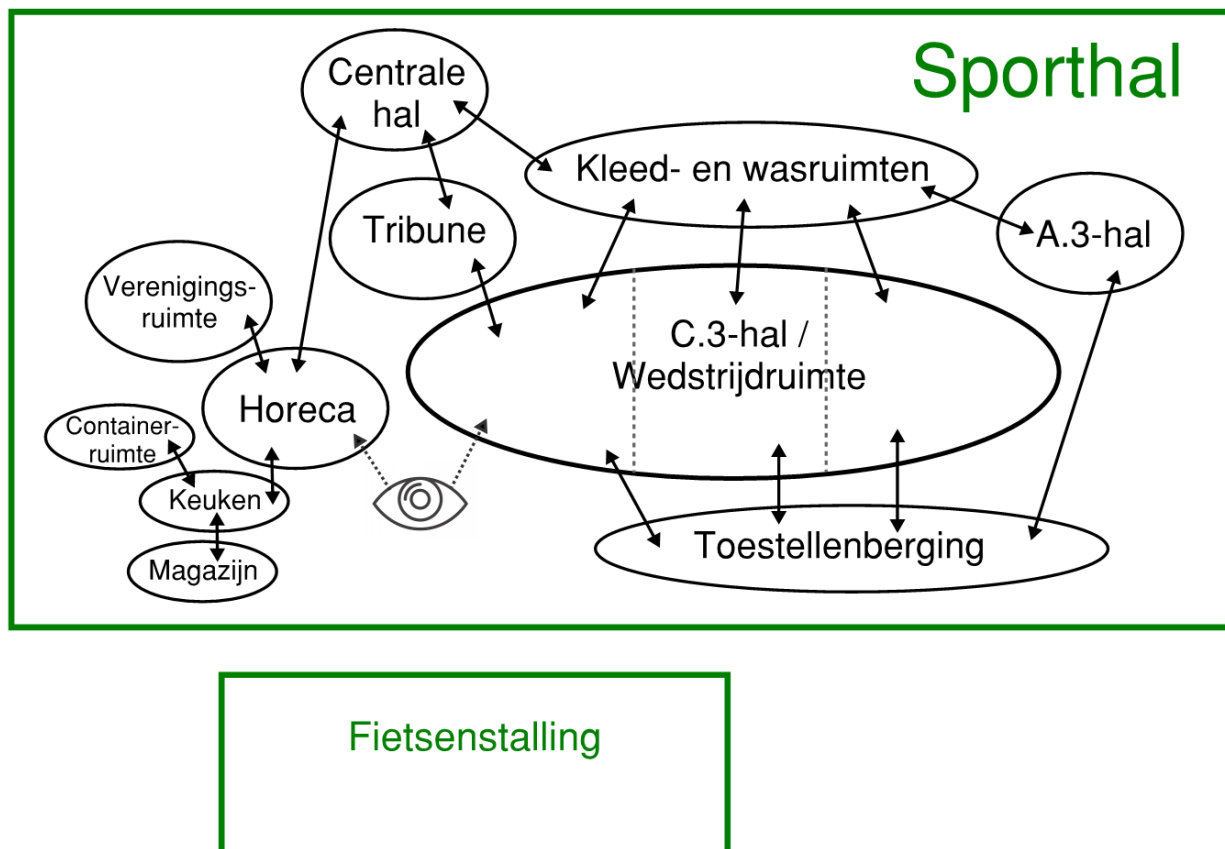
Het gebouw staat tussen een middelbare school en een woongebouw en bestaat uit een fietsenstalling met daarboven een sporthal. Het is niet mogelijk vanuit de fietsenstalling direct de sporthal binnen te gaan. Om een veilige setting voor het bewegingsonderwijs te waarborgen, mag vanuit "Het Schoter" geen inkijk zijn in de zalen van de sporthal.

Dynamiek tussen Het Schoter, de sporthal en de fietsenstalling

De wens bestaat om op termijn op maaiveld een verbinding te realiseren tussen "Het Schoter" en de sporthal. De verbinding maakt op dit moment nog geen onderdeel van dit PvE. Echter dient deze toekomstige toegang wel als ontwerpuitgangspunt voor het project. De kans is zeer groot, dat deze verbinding als Verzoek tot Wijziging aan het project wordt toegevoegd.

's Ochtends tussen 8:20 en 8:40 komen ca. 1100 leerlingen van "Het Schoter" aan op school en gaan op hun fiets, via de hellingbaan, de fietsenkelder binnen om hun fiets te parkeren. Voor "Het Schoter" is het belangrijk, dat geen opstoppingen ontstaan buiten de fietsenkelder en de looplijnen tussen "Het Schoter" en de fietsenkelder efficiënt zijn. "Het Schoter" is bezorgd over de fysieke toezichtmogelijkheden voor de veiligheid van leerlingen, met het huidige aantal medewerkers. De zorgen van "Het Schoter" worden door middel van een passend ontwerp weggenomen.

"Het Schoter" heeft de wens uitgesproken om, in verband met sociale veiligheid en korte looplijnen, op kelderniveau een verbinding te creëren tussen "Het Schoter" en de fietsenstalling. Deze verbinding maakt geen onderdeel van de opdracht, maar er moet in het ontwerp van de fietsenkelder wel rekening gehouden worden met de mogelijkheid om in de toekomst een verbinding te creëren.

Sporthal

Vanuit de hoofdentree van de sporthal komen bezoekers en sporters binnen in de ruime en overzichtelijke centrale hal die direct toegang geeft tot de sporthal, tribune, horecavoorziening en de (gang naar) de kleedkamers. In het gebouw is een duidelijk onderscheid tussen primaire en secundaire routes. Voor het binnenbrengen van grote sportmaterialen en dergelijke is minimaal één dubbele deur voorzien welke direct toegang geeft tot de sportruimte en bij voorkeur nabij de toestellenberging gelegen is.

De sporthal wordt uiteraard gedomineerd door de wedstrijdruimte (sporthal C.3). De wedstrijdruimte is in principe geschikt voor alle zaalsporten echter is de afwerking en inrichting toegespitst op gebruik door VC Spaarnestad en gebruik voor bewegingsonderwijs. De wedstrijdruimte wordt gebruikt als één ruimte en is deelbaar in drie kleinere zaaldelen welke afzonderlijk gebruikt en verhuurd kunnen worden. Doordat de zaaldelen van de wedstrijdruimte apart gebruikt kunnen worden, is het belangrijk dat de kleedkamers en scheidsrechter-/ docentenkamers per set direct gelegen zijn aan een zaaldeel. Dit geldt uiteraard ook voor de toestellenberging. De toestellenbergingen lopen in één geheel door. De zaaldelen worden gescheiden door akoestische neerlaatbare scheidingswanden. Deze scheidingswanden lopen ter voorkoming van omloopgeluid door op bijvoorbeeld de tribunes, nissen en dergelijke. Hierbij mag als uitgangspunt worden gehanteerd, dat de deuren van de toestellenbergingen gesloten zijn tijdens gebruik van de zaaldelen. Voor het onderwijsgebruik is het noodzakelijk, dat docenten vanuit de zaal direct zicht hebben op de toegangen van de kleedkamers en dat vanuit de docentenkamers direct zicht is op de sportzaal.

De A.3-hal wordt gebruikt voor bewegingsonderwijs, training van de sportverenigingen en door de volleybalvereniging voor fitness. Tijdens wedstrijden wordt het 4e zaaldeel gebruikt voor trainingen op topsport-niveau. Het gebruik van deze zaal mag het gebruik van de wedstrijdruimte niet hinderen. Het vierde zaaldeel is door middel van de toestellenberging verbonden aan de wedstrijdruimte. Twee kleedkamers zijn direct gelegen aan het vierde zaaldeel. Omdat ook deze zaal voor bewegingsonderwijs gebruikt wordt, is het noodzakelijk dat docenten vanuit de zaal zicht hebben op de kleedkamers en vanuit de docentenkleedkamers zicht is op de sportzaal. Het vierde zaaldeel heeft geen relatie met de horeca en tribune.

Ondersteunende ruimten zoals de installatieruimte, containerruimte en werkkast bevinden zich zodanig in het gebouw dat het gebruik van deze ruimten het gebruik van primaire ruimten niet hindert.

3.4.1. Gebouwzones

Gebouwzones zijn bedoeld om bepaalde delen van het gebouw afzonderlijk te kunnen openstellen of afsluiten. Elke zone is in principe individueel te gebruiken, met als uitgangspunt, dat de toegang via de centrale entree geschiedt. Het is tevens mogelijk zones in combinatie te gebruiken. Hierbij rekening houden met de afsluitbaarheid en de schakeling van de installaties en het alarmsysteem.

- De ontmoetingsruimte(n) en haar bijbehorende nevenruimten zijn af te sluiten van de wedstrijdruimten en haar nevenruimten. Deze ruimten kunnen onafhankelijk van elkaar functioneren.

Te onderscheiden zones zijn:

- Entree en centrale toiletgroep
- Horeca, keuken, magazijn en verenigingsruimte
- Zaal(deel) en bijbehorende kleedruimten en tribune(deel)

4. Functionele eisen

4.1. Algemene functionele eisen

4.1.1. Toegankelijkheid

De eis voor de toegankelijkheid is 'dat iemand op vanzelfsprekende wijze zijn weg in het gebouw vindt'. Een passend logistiek principe met bijbehorende technische eisen voor de toegangsvoorzieningen draagt bij aan de gewenste toegankelijkheid voor zowel de bezoekers als sporters. Het gebouw beschikt over voldoende ingangen met voldoende capaciteit om de gebruikers toegang te verschaffen.

Toegankelijkheidseisen voor het gebouw in het algemeen

- De toegankelijkheid van het gebouw met betrekking tot mindervaliden voldoet in zijn geheel aan de aan de toegankelijkheidseisen zoals omschreven in de Integrale Toegankelijkheid Standaard (categorie Basis), Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties van Stichting Onbeperkt Sportief en het Bouwbesluit. Bij tegenstrijdigheid tussen ITS Basis, Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties en het Bouwbesluit, geldt te allen tijde de zwaarste eis.
- Indien de voor bezoekers of sporters toegankelijke ruimten (waaronder de tribune en verenigingsruimte) niet op de begane grond gesitueerd zijn en daarom een lift wordt toegepast, bevindt de toegang bestemd voor rolstoelgebruikers zich zo dicht mogelijk bij liftvoorziening(en). Het toepassen van een plateaulift is toegestaan mits voldoende groot voor de rolstoelgebruiker en een begeleider.

Hellingbanen

In aanvulling op de eisen zoals gesteld in IT Standaard geldt het volgende:

- Zowel aan het begin als aan het eind van de helling is een vrije ruimte van minimaal 1.500 x 1.500 mm (2.000 x 2.000 mm in publieke zone).
- Per 500 mm hoogteverschil is een rustplaats (bordes) met een diepte van 1.500 mm aanwezig.
- De hellingbanen met een hoogteverschil van meer dan 250 mm zijn voorzien van kleurmarkeringen en contrasterende leuningen (reflectiefactor $\geq 0,3$) met een diameter van 50 mm en deze minimaal ≥ 50 mm van de wand opnemen.

Toegankelijkheidseisen voor ruimten in het algemeen

- De voor opslag bestemde ruimten en technische ruimten zo in het gebouw te positioneren dat zonder overlast voor gebruikers een efficiënte aan- en afvoer plaats kan vinden.
- De afmetingen van doorgangen naar voor opslag bestemde ruimten en technische ruimten zijn gerelateerd aan de afmetingen van de aan te voeren goederen.

Toegang tot vertrekken

- De doorgangsbreedte is obstakelvrij en tenminste 1.000 mm breed. Grote handgrepen mogen hierbij geen obstakel te vormen.
- Indien het gebruik van een dorpel onvermijdelijk is, is deze afgerond en maximaal 20 mm hoog (zogenaamde 'ziekenhuisdorpel'). De indrukbare, verticaal meebewegende, kunststof ziekenhuisdorpels hebben dan de voorkeur.

- De deuren naar de kleedruimten en de sportruimten in de sporthal zijn voorzien van deurdrangers. Voor toegang grote groepen is het mogelijk de drangers vast te kunnen zetten of de deur 'vast' te zetten met een magneet.

4.2. Functionele eisen ruimten

De ruimtebeschrijvingen in dit hoofdstuk zijn bedoeld om de juiste voorstelling te kunnen maken van iedere ruimte. Wij gaan in op de functie en het gebruik. Technische kwaliteitseisen komen uitgebreid aan bod in navolgende hoofdstukken. Specifieke technische eisen en eisen met betrekking tot inrichting en afwerking zijn per ruimte opgenomen in het ruimteboek (**bijlage XXX**)

Binnen de sporthal worden de volgende functie(clusters) voor:

- Wedstrijdruimte
 - Sporthal C.3, deelbaar in 3 afzonderlijke zaaldelen
 - Tribune in sporthal C.3
- Sporthal A.3
- Entree
- Horeca/kantine
- Algemene ruimten
 - Kleed- en wasruimte
 - Scheidsrechters- en docentenkleedruimtes
 - Toestellenberging
 - Verenigingsruimte
 - Centrale toiletgroep
 - Overige ruimten
- Fietsenstalling

Om efficiënt met de ruimte om te gaan kunnen meerdere functies gecombineerd worden in één ruimte mits de combinatie logisch is.

4.3. Wedstrijdruimte

4.3.1. Sporthal C.3 (ISA-US1-RU.1)

De sporthal voldoet aan de minimale eisen gesteld in het handboek sportaccommodaties van NOC*NSF en de betreffende sportbonden. Indien er een verschil is tussen dit PvE en de NOC*NSF eisen geldt de zwaarste eis.

De wedstrijdruimte is een sporthal categorie C.3 volgens NOC*NSF. De wedstrijdruimte heeft een netto afmeting van **28 x 48 meter** met over het gehele oppervlak een vrije hoogte van minimaal 9 meter.

De wedstrijdruimte kan worden verdeeld in drie zaaldelen door middel van twee neerlaatbare akoestische scheidingswanden. Bij de positionering van de scheidingswanden wordt rekening gehouden met de nodige obstakelvrije uitlopen van de speelvelden aan weerszijde van de afscheiding. De verticale aansluitvoorziening van de neerlaatbare scheidingswand is vlak weggewerkt in de wand waarop deze aansluit. Alle drie de zaaldelen zijn geschikt voor bewegingsonderwijs. De ingang van een zaaldeel dient zoveel mogelijk in de hoek van het zaaldeel opgenomen te worden. Bijvoorbeeld tussen de uitlopen van de volleybalvelden.

De scheidingswanden zijn elektrisch ophijs- en neerlaatbaar met aan beide zijden van de scheidingswand een schakelaar. Om geluidsoverdracht van zaaldelen onderling te beperken, dient een verzwaarde scheidingswand toegepast te worden welke rondom direct aansluit op de constructie en de sportvloer. Openingen boven of naast de scheidingswanden zijn niet toegestaan. Tevens maken de docenten bewegingsonderwijs zich, vanwege opgedane negatieve ervaring in andere hallen, zorgen om geluidshinder van bijv. stuiterende ballen uit naastgelegen zaaldelen. Deze overlast is vaak zodanig, dat gezond werken en jezelf verstaanbaar maken nauwelijks mogelijk is. Deze overlast moet voorkomen worden.

Bij het gebruik van vier volleybalvelden door de volleybalvereniging wordt een elektrisch bedienbaar scheidingsnet om neergelaten in het midden van de zaal om ballen af te vangen. Dit net is eenvoudig bedienbaar.

De wedstrijdruimte is dusdanig ontworpen en ingericht dat dat ballen of overig speelmateriaal, maar ook stofresten, niet kunnen blijven liggen op horizontale en onvoldoende afgeschuinde vlakken en niet klem kunnen geraken in plafonddelen of armaturen. Installaties, wanden, plafonds en overige voorzieningen in (én gelegen aan) de wedstrijdruimte balvast uitvoeren. Het deurbeslag in de wedstrijdruimte kan niet door middel van spel en sportmateriaal geopend worden.

In de wedstrijdruimte vindt op geen enkele wijze hinderlijke daglichttoetreding plaats, echter vanwege het gebruik van de wedstrijdruimte voor onderwijsdoeleinden is daglichttoetreding vereist. Aangezien de drie zaaldelen afzonderlijk geschikt moeten zijn voor bewegingsonderwijs, moet in alle drie de delen bij neergelaten scheidingswanden de daglichttoetreding minimaal voldoen aan de Arbonormen waarbij het wenselijk is om meer daglichttoetreding te realiseren. Het daglichtoppervlak is zo samengesteld dat leerlingen en docenten zicht hebben op het weer.

In de directe nabijheid van de toestellenberging (in de wedstrijdruimte) is een dubbele toegangsdeur naar buiten opgenomen voor de aan- en afvoer van sportinventaris en dergelijke (minimaal 2.000 mm breed en 2.500 mm hoog). Deze toegang kan ook gebruikt worden om materieel benodigd voor onderhoud (zoals het vervangen van verlichting) aan- en af te voeren. SRO maakt voor onderhoud gebruik van een Nifty HR12NDE hoogwerker. Deze hoogwerker moet via deze toegang in het gebouw kunnen komen. De toegang is bereikbaar vanaf de openbare weg, de parkeerplaats of een pad direct bereikbaar voor vrachtauto's. De deuren kunnen als nooduitgang worden gebruikt en mogen niet de wedstrijdruimten in draaien.

In ieder zaaldeel is een nooduitgang aanwezig. Een nooduitgang loopt niet via de toestellenberging.

Aan de wedstrijdruimte wordt een tribune geplaatst. De tribune wordt beschreven in paragraaf 6.3.2.

Sporttechnische voorzieningen

Zowel in de sportvloer als in de wanden als aan de plafonds wordt rekening gehouden met het plaatsen van sporttoestellen conform de basisinventarislijst Basis- en Voortgezet Onderwijs. De te plaatsen sporttoestellen worden tijdens het proces nader uitgewerkt in samenspraak met de leverancier van de sporttoestellen (directielevering). De benodigde (bouwkundige en elektrotechnische) voorzieningen worden door de Marktpartij aangebracht. Door de hoogte van de wedstrijdruimte, dient rekening gehouden te worden met het aanbrengen van een zwaaipuntverlaging voor o.a. de ringstellen en touwen.

In de vloer zijn voorzieningen opgenomen voor het plaatsen van volleybalnetten op de volleybalvelden en voor het plaatsen van sportmaterialen zoals rekstokken voor het bewegingsonderwijs. Ieder zaaldeel beschikt over minimaal twee vaste wanden waar materiaal zoals baskets kunnen worden bevestigd. In de wanden worden voorzieningen opgenomen voor het monteren van scoreborden voor volleybal. Ieder zaaldeel wordt voorzien van een scorebord.

Er moet rekening worden gehouden met de positionering van voldoende (verrijdbare) werkbalken t.b.v. nader uit te werken de sporttechnische inrichting.

Tijdens wedstrijden wordt gebruik gemaakt van een omroepinstallatie. De eisen m.b.t. de omroepinstallatie zijn uitgewerkt in het hoofdstuk Elektrotechnische installaties.

Belijning

De volgende belijning wordt aangebracht:

- 1 combiveld (ISA-COMBI1.BI.1), geschikt voor o.a. zaalvoetbal, handbal en korfbal;
- 3 basketbalvelden (ISA-NBB1-BI.1), geen centercourt basketbal;
- 7 volleybalvelden en 1 centercourt volleybalveld (ISA-NeVoBo1-BI.1) (Let op: indeling van de volleybalvelden volgens 50F en 50E - belijning volleybal 28 x 48 meter);
- Voor de jeugd die spelen op een veld van 7 meter diepte dient een zogenaamde 7 meterlijn aangebracht te worden volgens de aanbevelingen van de NeVoBo.

Op de belijning is ISA-US1-BI.4 van toepassing. Deze norm bevat eisen met betrekking tot de relatie tussen de diverse sportveldbelijning.

4.3.2. Tribune in sporthal C.3

Direct aansluitend op de wedstrijdruimte wordt een nis voorzien waarin verrijdbare telescopische tribunes opgesteld staan. De nis heeft een zodanige diepte en hoogte dat de tribune in ingeschoven toestand volledig wegvalt in de nis. De nissen worden onderbroken ter plaatse van de neerlaatbare scheidingswanden. Per zaaldeel worden 150 tribuneplaatsen voorzien, wat neerkomt op 450 tribuneplaatsen totaal. Tijdens het bewegingsonderwijs is de tribune niet bereikbaar voor leerlingen. Bij wedstrijden op 3 of 4 velden wordt de tribune (deels) uitgetrokken en overlapt hiermee een deel van de sportvloer. De mate van uitschuiven is afhankelijk van het aantal toeschouwers en het behouden van de vereiste obstakelvrije ruimte om het speelveld. Bij wedstrijden op het centercourt, worden de tribunedelen rondom het centercourt gepositioneerd. De verrijdbare telescopische tribunes zijn vriendelijk in het gebruik en bij (ver)plaatsing. Dit betekent onder andere dat voor het verrijden van de tribune maximaal twee personen nodig zijn.

Op de tribune worden opstelplaatsen voor rolstoelgebruikers voorzien waarbij rekening gehouden wordt met de oprij-mogelijkheden door rolstoelgebruikers. Vanaf iedere plek op de tribune is obstakelvrij zicht op het gehele sportveld.

Zaaldeelscheidingen lopen door tussen de tribunedelen zodat geluid uit de verschillende zaaldelen niet via de tribune naar andere zaaldelen kan verplaatsen.

4.4. Sporthal A.3

Deze ruimte is een sporthal categorie A.3 volgens NOC*NSF. De zaal heeft een afmeting van 14 x 24 meter met over het gehele oppervlak een obstakelvrijhoogte van minimaal 7 meter.

De zaal wordt gebruikt voor bewegingsonderwijs en training van VC Spaarnestad. Daarnaast wordt deze ruimte door VC Spaarnestad ook gebruikt als fitnessruimte voor krachttraining met dumbbells e.d. (geen fitness apparaten).

De zaal is dusdanig ontworpen en ingericht dat ballen of overig speelmateriaal, maar ook stofresten, niet kunnen blijven liggen op horizontale en onvoldoende afgeschuinde vlakken en niet klem kunnen geraken in plafonddelen of armaturen. Installaties, wanden, plafonds en overige voorzieningen in (én gelegen aan) de wedstrijdruimte balvast uitvoeren. Het deurbeslag in de zaal kan niet door middel van spel en sportmateriaal geopend worden.

In de zaal vindt op geen enkele wijze hinderlijke daglichttoetreding plaats, echter vanwege het gebruik van de zaal voor onderwijsdoeleinden is daglichttoetreding vereist. Daglichttoetreding voldoet minimaal aan de Arbonormen waarbij het wenselijk is meer daglichttoetreding te realiseren. Het daglichtoppervlak is zo samengesteld dat leerlingen en docenten zicht hebben op het weer.

De zaal beschikt over een nooduitgang. De ontruimingsroute gaat niet door de toestellenberging.

Sporttechnische voorzieningen

Zowel in de sportvloer, als in de wanden als aan de plafonds wordt rekening gehouden met het plaatsen van sporttoestellen conform de basisinventarislijst Basis- en Voortgezet Onderwijs. De te plaatsen sporttoestellen worden tijdens het proces nader uitgewerkt in samenspraak met de leverancier van de sporttoestellen (directielevering). De benodigde (bouwkundige en elektrotechnische) voorzieningen worden door de Marktpartij aangebracht.

In de vloer zijn voorzieningen opgenomen voor het plaatsen van volleybalnetten op het volleybalveld en voor het plaatsen van sporttoestellen voor bewegingsonderwijs.

Belijning

De volgende sportbelijning wordt aangebracht:

- 1 basis gymzaal belijning bewegingsonderwijs t.b.v. diverse balsporten, nader af te stemmen in ontwerpfase;
- 1 volleybalveld (ISA-NeVeBo-BI.1).

Op de belijning is ISA-US1-BI.4 van toepassing. Deze norm bevat eisen met betrekking tot de relatie tussen de diverse sportveldbelijning.

4.5. Entree / centrale hal

De bezoeker van de sporthal komt via de entree in de centrale hal. De entree is uitgevoerd als tochtportaal voorzien van schuifdeuren met voldoende breedte voor doorstroom tijdens piekmomenten. Vanuit de centrale hal is direct toegang tot de horecaruimte, de tribune, de centrale toiletgroep en (de gang naar) de kleed- en wasruimten.

Tijdens evenementen is het mogelijk nabij de entree een mobiele kassa te plaatsen. Hiermee moet in het ontwerp (denk aan looplijnen/logistiek) rekening worden gehouden.

4.6. Horeca/kantine

4.6.1. Horecaruimte

De horeca/ kantine is een sociale plaats voor de actieve en passieve sportliefhebber waar bezoekers en sporters een drankje en een hapje kunnen nuttigen. De grootte van de ruimte dient, afgezien van de minimale eis uit de Drank- en Horecawet, afgestemd te zijn op het aantal bezoekers van de accommodatie.

Uitgangspunt is dat de horecavoorziening geschikt is voor minimaal 150 bezoekers. De horecaruimte is deelbaar zodat een afgesloten deel van de horecaruimte gebruikt kan worden voor bijeenkomsten van de sportverenigingen zonder gehinderd te worden door gebruikers van de horecavoorziening. Bij deze bijeenkomsten wordt gebruik gemaakt van audiovisuele middelen voor presentaties.

Vanuit de horecaruimte is zicht op de wedstrijdruimte. Hierbij dient reflectie van kunstlicht (sportverlichting) in het glas in de wedstrijdruimte en verblinding door daglicht vanuit de horeca te worden voorkomen. Een mogelijke oplossing hiervoor is om het glas onder een hoek in het kozijn te plaatsen. Daarnaast dienen de ramen aan de zijde van de wedstrijdruimte te bestaan uit spiegel- en reflectievrij, gelaagd veiligheidsglas (NEN 3569). Tijdens bewegingsonderwijs kan de horecaruimte voor zicht afgesloten worden van de wedstrijdruimte.

4.6.2. Keuken

De keuken ligt aangesloten aan de bar en de horecaruimte en in nabijheid van het magazijn/de provisieruimte.

In de keuken is ruimte voor een bereidingskeuken, waar hapjes en lunchgerechten zoals broodjes, tosti's en bittergarnituur bereid kunnen worden, en een spoelkeuken. De logistieke stromen van bereidingskeuken en spoelkeuken kruisen elkaar niet. Er is een uitgiftepunt in de keuken naar de horecaruimte. De containerruimte is vanuit de keuken direct toegankelijk. Buiten het gebouw komt een gefundeerde vetvangput.

De toegang van de keuken naar de horecaruimte is door middel van een deur, voorzien van schopplaten (aan beiden zijden) en bommelscharnieren. De deuren zijn voorzien van transparante beglazing.

Het plafond en de verlichtingsarmaturen in de keuken zijn vochtbestendig. In de keuken en alle bijbehorende opslagruimten wordt rekening gehouden met eisen vanuit HACCP.

4.6.3. Magazijn of provisieruimte

Het magazijn is een afsluitbare ruimte met een directe relatie met de keuken. Het magazijn is eenvoudig te bereiken voor leveranciers waarbij een efficiënte routing vanaf de leveranciersentree van belang is. De wanden van het magazijn zijn geschikt om beladen schappen te kunnen dragen. Ook zijn er niet hygroscopische schappen aanwezig met een totale lengte van minimaal 20 m¹ en een vrije hoogte en diepte van 500 mm. De draagkracht van de schappen bedraagt minimaal 25 kg/m¹. In de vloer is een schroobput aanwezig. De vloer is voorzien van antislip vloertegels (R11) of gietvloer in combinatie met en doorgezette holle plint van 50 tot 100 mm op de wanden.

4.7. Algemene ruimten

4.7.1. Kleed- en wasruimten (ISA-US1-RU.2)

De sporthal wordt voorzien van 8 reguliere kleed- en wasruimten in totaal. Per zaal(deel) grenzen twee kleed- en wasruimten direct aan de sportruimte. De kleed- en wasruimtes voldoen aan de eisen van NOC*NSF en KVLO. Het waarborgen van privacy bij de toegang tot de kleedruimte is een aandachtspunt.

Iedere kleedruimte is voorzien van minimaal 10m1 wandbanken en 32 kleedhaken. Er is extra aandacht voor de stevigheid van de gebruikte materialen en bevestigingsmethoden. Ten minste twee kleedruimten zijn voorzien van wandbanken met een grotere diepte ten behoeve van bruikbaarheid voor zitvolleybalspelers.

Ten behoeve van schoonmaak van de kleedruimte is iedere kleedruimte voorzien van een afvoerputje met voldoende afschot richting het afvoerpunt.

Bij voorkeur wordt in de kleedruimte gebruik gemaakt van spiegeltegels in plaats van een losse spiegel.

De kleedruimte is via een open verbinding direct aangesloten op de doucheruimte. De afscheiding tussen de kleed- en doucheruimte is zodanig, dat geen water vanuit de doucheruimte in de kleedruimte kan vloeien. Een doucheruimte beschikt minimaal over twee douchepunten met een schot ertussen. Per douchepunt zijn minimaal twee handdoekhaken beschikbaar. Per kleedkamer wordt een toilet voorzien welke bereikbaar is via een droog vloergedeelte in de kleedkamer.

De kleed- en wasruimten zijn vrij van drempels.

De kleedruimten zijn vanaf de buitenzijde van de ruimte te openen door middel van een tag-systeem en van binnenuit afsluitbaar. Dit om ongewenste toegang tot de kleedkamers vanuit de gangzijde te voorkomen (diefstalpreventie).

4.7.2. Scheidsrechter- en docentenkledingruimten (ISA-US1-RU.4)

Er zijn drie scheidsrechter- en docentenkledingruimten beschikbaar. Ieder van deze ruimten is geschikt voor gebruik door 3 personen. Deze ruimten doen geen dienst als werkplek voor een docent. Er is direct zicht op zaaldelen van de wedstrijdruimte en de A.3-hal vanuit minimaal één scheidsrechter- en docentenkledingruimte per zaal(deel). Deze ruimten worden, indien mogelijk, aan de lange zijde van de wedstrijdruimte gesitueerd en zijn bereikbaar via een gang zodat docenten de kleedruimten niet via de sportruimten hoeven te betreden.

De scheidsrechter- en docentenkledingkamer bestaat uit een afsluitbare kleedruimte, een natte cel met douchepunt, toilet, wastafel met spiegel, minimaal twee kleedhaken, een tafel en stoel. Daarnaast dient er ruimte te zijn voor 6 lockers per docentenkledingruimte. Toilet en wastafel zo situeren dat deze via een droog vloergedeelte bereikbaar zijn of apart situeren.

4.7.3. Wedstrijdleidingruimte (ISA-US1-RU.7)

Deze ruimte is zo gesitueerd dat er goed visueel zicht is op de wedstrijdruimten en het scorebord. De ruimte grenst direct aan de wedstrijdruimte en is voorzien van een werkblad (op circa 700 mm vanaf de vloer) en een aantal stoelen. Vanuit hier wordt de geluids-/omroepinstallatie bediend. Tevens is het scorebord vanuit deze ruimte op IP-basis intern en extern te koppelen. De ruimte is voorzien van telefoon en computeraansluitingen en een (inbouw)kast.

4.7.4. Kleed- en wasruimten mindervaliden

De sporthal wordt gebruikt door de zitvolleyballers van VC Spaarnestad. Deze spelers kunnen grotendeels gebruik maken van reguliere kleedruimten. Voor mindervalide sporters die geen gebruik kunnen maken van de reguliere kleed- en wasruimten is een MIVA-geschikte kleed- en wasruimte beschikbaar die voldoet aan de eisen van de Richtlijn Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties. Het is denkbaar dat de MIVA kleed- en wasruimte gecombineerd wordt met de docenten- en scheidsrechterskleedruimte.

Met betrekking tot kleed- en wasruimten voor mindervaliden is het van belang dat de privacy gewaarborgd blijft. Hiertoe dient bij het toepassen van automatische deuropeners aandacht besteed te worden aan de mogelijkheid de deur op slot te doen zodat wanneer de ruimte in gebruik is de deur niet geopend kan worden door middel van de automatische deuropener, waarbij in verband met de veiligheid en mogelijkheid tot

bieden van hulp op de deur aangegeven moet worden hoe de deur in geval van nood geopend dient te worden.

4.7.5. EHBO-ruimte (ISA-US1-RU.3)

De EHBO-ruimte doet tevens dienst als massageruimte. De ruimte is eenvoudig bereikbaar vanuit de wedstrijdruimte. Ten behoeve van de bereikbaarheid voor ambulancepersoneel en in verband met afvoer van sporters per ambulance is de EHBO-ruimte eenvoudig vanuit buiten bereikbaar.

4.7.6. Toestellenberging (ISA-US1.RU.5)

De toestellenberging wordt gebruikt voor de opslag van de algemene sportinventaris en aanvullend materiaal voor bewegingsonderwijs en volleybal. De toestellenberging heeft een diepte van minimaal 5 meter en een doorgang van minimaal 4 meter breed en 2,6 meter hoog, en is gesitueerd aan de lange zijde van de hal. Vanuit ieder zaaldeel van zowel de wedstrijdruimte als het vierde zaaldeel is de toestellenberging direct bereikbaar zodat activiteiten in andere zaaldelen niet gestoord hoeven worden.

De toplaag van de sportvloer in de sportruimte wordt zonder drempels doorgelegd in de toestellenberging.

De toestellenberging is afsluitbaar door middel van een obstakelvrij, elektrisch bedienbare, horizontaal gelede segmentdeur. De deur van de toestellenberging valt optisch weg in de wand. De aansluiting aan de wedstrijdruimte met de wand is volledig vlak. De toestellenberging is aangesloten op het toegangscontrolesysteem. De segmentdeuren zijn bedienbaar vanuit de wedstrijdruimte én vanuit deze berging. Aan de zijde van de hal of zaal is de bediening volledig verzonken in de wand naast de deur. Bediening is zo dat niet een knop of sleutel permanent moet worden vastgehouden voor opening of sluiting van de deur. Bij voorkeur is de deur van de toestellenberging op afstand bedienbaar.

In de toestellenberging worden 10 meter aan kasten opgenomen welke in segmenten van 1 meter afsluitbaar zijn (kastendiepte in overleg met de Opdrachtgever nader te bepalen).

4.7.7. Verenigingsruimte

De vereniging krijgt een ruimte waar het bestuur kan vergaderen, de vereniging sponsoren kan ontvangen en wedstrijden kan nabespreken met behulp van audiovisuele middelen.

4.7.8. Centrale toiletgroep

Ten behoeve van de horeca en het publiek wordt in de directe omgeving van de horeca een centrale toiletgroep opgenomen die voldoet aan de eisen vanuit bouwbesluit en minimaal bestaat uit:

- 3 herentoiletten inclusief voorruimte met 3 wastafels met spiegel;
- 3 damestoiletten inclusief voorruimte met 3 wastafels met spiegel;
- 2 Mindervalide toiletten conform de eisen zoals gesteld in de "Integrale Toegankelijkheid Standaard", laatste druk. Ook wordt in de toiletruimten voor mindervaliden een plankje o.i.d. aangebracht bijvoorbeeld waar spullen voor kleine medische handelingen die personen zelf kunnen uitvoeren (denk aan zelfkatheterisatie) neergelegd kunnen worden.

Wanneer urinoirs met batterijen geplaatst worden, zijn de batterijen gemakkelijk te vervangen.

Plafonds mogen door bezoekers niet te openen zijn.

4.7.9. Installatieruimten

Deze ruimte(n) bevindt zich op een locatie waar bij onderhoud of vervanging van installaties minimale hinder voor gebruikers ontstaat. Deze ruimte is zowel vanaf buiten als vanuit binnen het gebouw toegankelijk. De wanden en plafonds zijn in principe onafgewerkt, doch voorzien van akoestische materiaal indien dit vanuit gestelde eisen noodzakelijk blijkt. De vloerafwerking is vloestofdicht en stroef.

Naast de meterkast voor water en elektra, is er een ruimte nodig voor technische apparatuur, zoals:

- Een geluidsinstallatie;
- Een telefooninstallatie;
- Beveiligingsapparatuur;
- Patchruimte;
- Verlichting;
- Eventueel een hydrofoorinstallatie (zelfstandige ruimte).

De ruimte moet voldoen aan de wettelijke eisen van de nutsbedrijven.

4.7.10. Werkkast (ISA-US1-RU.6)

Er komt een werkkast op een centrale plaats in het gebouw. De werkkast heeft een korte relatie met de wedstrijdruimte en het vierde zaaldeel en is ook nabij de horecaruimte. De werkkast is voorzien van een uitstortgootsteen (met koud en warm water) en een schrobput voor legen van emmers water. De werkkast is geschikt voor de opslag van een boen-/schrobmachine inclusief een laaggeplaatst lozingspunt voorzien van een uitneembaar vuilfilter. Voor de schrobmachine wordt een oplaadpunt opgenomen.

4.7.11. Containerruimte

De containerruimte is gesitueerd nabij de keuken en is goed bereikbaar voor vuilophaaldiensten. In de containerruimte is voldoende ruimte voor in ieder geval de volgende afvalstromen:

- Glas
- Papier/karton
- GFT
- PMD
- Frituurvet
- Restafval

De containerruimte is goed geventileerd om nare luchtjes te minimaliseren. De afblaaspositie is zodanig gekozen dat voor de omgeving geen geurhinder ontstaat (voldoende verdunningsfactor)

4.7.12. Extra ingangen

Zoals beschreven in het gebouwconcept bestaat de wens op termijn een wind- en waterdichte verbinding te realiseren tussen de school en de sporthal. Deze verbinding wordt in eerste instantie niet gerealiseerd. Wel dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met het realiseren van deze verbinding. Ook dient in het ontwerp rekening gehouden te worden met het realiseren van een verbinding tussen de fietsenkelder en de school op kelderniveau.

4.7.13. Verkeersruimten

Het publiek gaat vanuit de verkeersruimte direct richting tribuneruimte of horeca en de sporters gaan richting de verschillende kleedruimten. De sportruimten zijn direct vanuit de centrale hal toegankelijk via een controle/ toegangssysteem. Verkeersruimten zijn voldoende breed voor sporters om te wachten voor trainingen.

Deze ruimten bestaan uit een slijtvast, eenvoudig te onderhouden vloerafwerking en glad- en stootvast afgewerkte wanden.

- Deuren draaien naar de gang toe open.
- Deuren in de verkeersruimten zijn contrasterend met hun omgeving. De kleurreflectiefactor is hier dan $\geq 0,3$.

4.8. Fietsenstalling

Op het perceel moet een fietsenstalling voor ca. 1200 fietsen en scooters gerealiseerd worden. De fietsenstalling wordt tijdens schooluren gebruikt door "Het Schoter" en 's avonds en in het weekend door sportverenigingen.

Op het perceel is geen ruimte voor de fietsenstalling. Daarom is een halfverdiepte fietsenkelder voorzien. Voor docenten is een afsluitbare ruimte voor ca. 60 fietsen binnen de fietsenstalling gereserveerd. Voor ca. 60 scooters en brommers is een stalling benodigd. Bij de stalling van scooters en brommers moet rekening gehouden worden met het afvoeren van de uitlaatgassen. Vanwege uitlaatgassen is het wenselijk dat deze stalling bereikbaar is via een separate ingang.

De afsluitbare fietsenkelder is vanaf de openbare weg bereikbaar middels een hellingbaan. De hellingbaan is breed genoeg om tijdens piekmomenten 1100 leerlingen zonder opstoppingen toegang te verlenen tot de fietsenstalling.

De entree van de fietsenkelder is goed verlicht, zichtbaar vanaf de openbare weg en heeft geen nissen of verborgen hoeken. In het ontwerp voor de fietsenstalling wordt het zorgpunt met betrekking tot sociale veiligheid weggenomen. Het ontwerp is daarom zodanig dat "Het Schoter" met minimale inzet fysiek toezicht kan houden om de veiligheid van leerlingen te borgen. Het ontwerp is zodanig dat de looplijnen tussen de fietsenstalling en "Het Schoter" efficiënt zijn. Daarnaast wordt in het ontwerp rekening gehouden met het creëren van een verbinding tussen de fietsenkelder en de kelder van "Het Schoter" zodat op termijn korte looplijnen voor leerlingen naar de lockers in de kelder van "Het Schoter" mogelijk is en de toezichtmogelijkheden verbeteren. Bij het ontwerp van de inrichting van de fietsenstalling wordt rekening gehouden met de zichtlijnen die ontstaan wanneer de verbinding op kelderniveau gecreëerd wordt. Daarnaast wordt in het ontwerp van de fietsenstalling rekening gehouden met de mogelijkheid om verschillende typen fietsen zoals racefietsen en fietsen met kratjes overzichtelijk te stallen. Bij voorkeur kunnen alle fietsen in een fietsenrek gestald worden waarbij de bedienbaarheid van de fietsenrekken door de leerlingen een belangrijk aandachtspunt is. Ook wordt bij de inrichting rekening gehouden met de mogelijkheid om zwerfafval in de fietsenstalling eenvoudig te kunnen opruimen.

5. Eisen vanuit beheer en exploitatie

Dit hoofdstuk beschrijft de eisen aan de huisvesting vanuit het oogpunt van beheer en exploitatie.

5.1. Beheer- en exploitatiemodel

Na oplevering wordt het gebouw in beheer en exploitatiegenomen door SRO. VC Spaarnestad en Het Schoter maken voornamelijk gebruik van het gebouw.

Het Schoter heeft hierbij de bijzondere positie de fietsenstalling van Het Schoter bevindt zich in het gebouw dat wordt beheerd door SRO.

Ook het gebruik door VC Spaarnestad heeft een bijzondere positie. VC Spaarnestad huurt de horecaruimte casco van SRO waarbij VC Spaarnestad de exploitatie op zich neemt.

5.2. Veiligheid

5.2.1. Sociale veiligheid

Sociale veiligheid zegt iets over omgeving en gedrag van mensen. De voorwaarden voor sociale veiligheid kunnen door het gebouw worden ondersteund. Dit kan preventief (tegengaan van onveiligheid) en scheppend (organiseren van betrokkenheid).

Preventieve aandachtspunten zijn in ieder geval:

- Vanaf de openbare weg zichtbare en verlichtte entrees;
- Logische routing door het gebouw;
- Overzichtelijkheid (vermijden van nissen, verborgen hoeken en dergelijke);
- Bevorderen van goede verlichting en een helder onderscheid tussen openbare en private ruimten;
- Fietsparkeerplaatsen zijn veilig bereikbaar, ook in de avond;
- Goede sociale controle is mogelijk door zichtlijnen vanuit het gebouw en de omgeving en het ontbreken van onoverzichtelijke schuilmogelijkheden.

Daarnaast is de zorg voor preventieve maatregelen tegen de gevolgen van vandalisme, zoals het gebruik van vandalismebestendige materialen, het voorkomen van opklimpunten en dergelijke noodzakelijk.

5.2.2. Inbraakveiligheid

Het aantal in- en externe toegangen naar de diverse ruimten van het gebouw is optimaal, zodat een overzichtelijk geheel ontstaat en de inbraakveiligheid wordt bevorderd.

Het gebouw wordt voorzien van een inbraakbeveiligingssysteem dat voor gedeelten van het gebouw separaat kan worden uitgeschakeld. Overige aspecten die hierbij een rol spelen zijn onder andere: hang- en sluitwerk, inbraakalarm, verlichting buitenterrein en veiligheidsglas.

De inbraakbeveiliging is afgestemd op de openingstijden van gebouwdelen. Ruimten zijn voorzien van een elektronisch toegangssysteem. Er wordt geen gebruik gemaakt van sleutels.

Er komt geen akoestisch alarm op nooddeuren.

De wettelijke eisen en de verzekeringsvoorwaarden met betrekking tot inbraakwering zijn van toepassing.

5.2.3. Brandveiligheid

Het gebouw voldoet voor wat betreft de (brand)veiligheid aan alle wettelijke eisen en richtlijnen.

De belangrijkste brandveiligheidseisen komen kort samengevat op het volgende neer:

- Brandcompartimentering en brandwerendheid scheiding tussen compartimenten;
- Brandveiligheidsklasse van toe te passen materialen en bekleding van de (hoofd)draagconstructie;
- Noodverlichting;
- Vluchtwegaanduiding;
- Ter plaatse van de nooduitgangen buiten het gebouw ruimte vrijhouden voor vluchten;
- Een brandmeld- en ontruimingsinstallatie;

In het gebouw wordt rekening gehouden met voldoende vluchtcapaciteit voor de aanwezige personen, dus ook de extra aanwezige personen bij evenementen of bij realisatie van extra tribunecapaciteit. Ook wordt rekening gehouden met vluchtroutes voor mindervaliden.

5.3. Flexibiliteit

Om de verschillende gebruikers te accommoderen dient de sporthal flexibel te zijn in gebruik.

Bij flexibel gebruik zijn de volgende zaken van toepassing.

- Deelbare wedstrijdruimten in meerdere zaaldelen door middel van neerlaatbare akoestische scheidingwanden.
- Moderne sporttechnische inrichting met zeer flexibele gebruiksmogelijkheden.
- Flexibele inrichting van de centrale hal/entree door uitbreidingsmogelijkheden van garderobe bij evenementen, tijdelijke loketfuncties.

Flexibele inrichting van de horecaruimte zodat deze eenvoudig te gebruiken is voor andere activiteiten zoals Algemene Leden Vergaderingen.

5.4. Beheermaatregelen

De keuze voor de te gebruiken materialen en installaties wordt onder andere bepaald door de kosten die met het onderhoud gemoeid zijn. Uitgangspunt is onderhoudsarme en onderhoudsvriendelijke materialen en onderdelen met een lange levensduur. Detaillering en positionering van de gebouwonderdelen zijn op zo'n manier dat dagelijks en periodiek onderhoud en vervanging tegen minimale kosten en overlast voor gebruikers zijn uit te voeren.

In het algemeen geldt dat voor materialen en constructie zowel interieur als exterieur 'krasvast' en 'vandalismebestendig' materiaal wordt toegepast. Alle onderdelen van de installatie zijn van een standaardtype. Daar waar meerdere materialen elkaar ontmoeten, bestaat een gelijkwaardigheid in de levensduur van diverse materialen. Voortijdige vervanging van het ene materiaal of uitgesteld onderhoud aan het andere materiaal is tot een minimum beperkt.

Het grootste deel van de onderhoudskosten wordt veroorzaakt door een beperkt aantal activiteiten, waaronder het vervangen en repareren van platte daken, schilderwerken, bestraten en herstraten van terreinen en het vervangen van vloerbedekkingen. Deze activiteiten zijn beperkt en eenvoudig uitvoerbaar.

Bezuinigingen in het ontwerp mogen niet leiden tot hogere kosten in de exploitatiefase.

Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de herwinbaarheid van materialen in de toekomst.

5.5. Inrichting, vast en los

In de nieuw te bouwen sporthal wordt voorzien in inrichting. De vaste inrichting behoort tot de opgave van de opdrachtnemer. Voorbeelden zijn:

- Keukenvoorziening exclusief apparatuur maar inclusief aansluitvoorzieningen;
- Lichtwering;
- Bewegwijzering (borden, bestickering);
- Toiletgarnituur (handdoekautomaten, toiletrolhouders, haakjes et cetera);
- Vaste sporttechnische inrichting van alle sportzalen waaronder bevestigingsmiddelen voor o.a. ringenstellen, klimtouwen, klimrekken, wandtrampoline en rekstokken voor turnen deze zijn elektrisch te bedienen door de docent. Het plafond dient daarvoor te beschikken over minimaal 3 werkbalken voor het bevestigen van ringen, touwen en rekstokinstallaties. De afstand van werkbalk tot muur dient minimaal gelijk te zijn aan de uitzwaailengte. Het zwaaipunt voor deze elementen is maximaal 5,5 meter;
- Scoreborden en geluidsinstallatie in de sportruimten;
- Vloerpotten voor het vastmaken van sporttoestellen;
- Wandbanken en kledinghaken in kleed- en docentenruimten sportruimten;
- Vaste kastenwanden bijvoorbeeld bij bar/receptie;
- Vaste tribunebanken.

De losse sport inventaris wordt nader gespecificeerd maar maakt geen onderdeel uit van dit PvE.